

раційно-анестезіологічний ризик, вибрати хірургічну тактику, а також встановити, що малий об'єм при відкритій лапаротомії і малоінвазивний метод з тиском карбоксиперитонеуму 8-11 мм рт. ст. є оптимальні методи оперативного лікування у хворих із деструктивним панкреатитом та органічни-

ми захворюваннями серцево-судинної системи для зменшення частоти, тяжкості інтра- і післяопераційних серцево-судинних ускладнень та кращої післяопераційної реабілітації міокарда у таких хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Колосович І.В., Спіцин Р.Ю. Гострий біліарний панкреатит: сучасні проблеми діагностики і лікування // Хірургія України. – 2006. – №4. – С. 53-56.
2. Кондратенко П.Г., Васильєв О.О., Конькова М.В. Невідкладні дренуючі втручання як напрямок до удосконалення лікувальної тактики у хворих на некротичний панкреатит // Шпитальна хірургія – 2004. – №2. – С. 149-151.

SUMMARY

THE CHOICE OF MEDICAL TACTIC FOR THE PATIENTS WITH ACUTE PANCREATITIS WITH ACCOMPANYING BY CORDIO-ASCULAR PATHOLOGY

Коробко Л.Р.

In this article are results of operative treatment of pancreonekrosi taking into consideration the functional state of myocardium and central hemodynamics.

Key words: acute pancreatitis, pancreonekrose, cordio-vascular pathology, opened laparotomiya, littleinvasion interferences

УДК: 616.12-008.331-1:612.141-085

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІН АНТИКОАГУЛЯНТНИХ ТА ФІБРИНОЛІТИЧНИХ ФАКТОРІВ ПІД ВПЛИВОМ НОЛІПРЕЛУ У ПРООПЕРОВАНИХ ОНКОЛОГІЧНО ХВОРИХ ЖІНОК ІЗ ГІПЕРТОНІЧНОЮ ХВОРОБОЮ

Кошля В.І., Щуров М.Ф.

Запорізька медична академія післядипломної освіти, кафедра сімейної медицини, м.Запоріжжя

РЕЗЮМЕ: стаття присвячена проблемі ендотеліальних дисфункцій у прооперованих онкологічно хворих жінок із гіпертонічною хворобою I та II ступенів. Проведено вивчення впливу ноліпрелу на активність ендотеліальних факторів системи гемостазу та фібринолізу: протеїну С, антитромбіну III, інгібітора активатора плазміногена-1 та плазміногена. Автори показали, що ноліпрел у процесі лікування істотно покращує антикоагулянтний та фібринолітичний потенціал ендотелію на тлі досягнення цільових рівнів артеріального тиску.

Ключові слова: ендотеліальна дисфункція, гіпертонічна хвороба, ноліпрел

Вступ. Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Несприятлива тенденція зменшення тривалості життя населення працездатного віку, особливо жінок, обумовлена високою смертністю від захворювань серцево-судинної системи та онкопатології [4, 11, 14]. Серед даних позицій найважливіше місце займають артеріальна гіпертензія та рак молочної залози [3], що обумовлено декількома причинами: недостатнім виявленням захворювань та запізнілою їх діагностикою.

На сьогодні рак молочної залози, як і гіпертонічна хвороба (ГХ), розглядається як епідеміологічна проблема, оскільки інтенсивність росту захворюваності має всі ознаки епідемії [2, 7, 14]. Торкаючись епідеміології раку молочної залози слід відзначити, що у більшості випадків її пов'язують з гормональними змінами внаслідок розвитку дисгормональних гіперплазій, які сприяють порушенню оваріально-менструального циклу, ненормальному статевому життю, широке застосування контрацептивів, захворювання жіночих статевих органів і залоз внутрішньої секреції, пізня менопауза, підвищена естрогенна насиченість та ін. [3].

Наукова робота тісно зв'язана з планом НДР кафедри сімейної медицини ЗМАПО та є однією зі складових частин Національної програми профілактики і лікування артеріальної гіпертензії в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наявність порушень ендотеліальної функції у жінок з ГХ є одним з факторів, який може істотно ускладнити перебіг захворювання та бути чинником виникнення інфаркту міокарда, мозкового інсульту, раптової смерті [10, 11]. У зв'язку з цим дослідження антикоагулянтної та фібринолітичної ланок ендотеліальної функції може суттєво підвищити ефективність лікування ГХ [13] у прооперованих онкологічно хворих жінок з ГХ та вирішити стратегічні і тактичні питання проведення антигіпертензивної терапії. Як свідчить дослідження STRATHE [13], а також результати багатоцентрового дослідження "UNIA" – Ukrainian Noliprel study In Arterial hypertension) [9], застосування нової стратегії лікування ГХ – призначення з самого початку ноліпрелу (фіксованої низькодозової комбінації периндоприлу – 2 мг та індапаміду – 0,625 мг) є найбільш ефективним у плані зниження та

контролю артеріального тиску (АТ) [6, 8, 12, 15]. Однак особливості змін протеїну С, антитромбіну III, інгібітора активатора плазміногена-1 та плазміногена у жінок з ГХ, прооперованих у зв'язку з раком молочної залози, на тлі застосування ноліпрелу є недостатньо вивченими.

Мета роботи: дослідити особливості змін активності протеїну С, антитромбіну III, інгібітора активатора плазміногена-1 та плазміногена у жінок з ГХ, прооперованих у зв'язку з раком молочної залози, під впливом лікування одним із сучасних комбінованих препаратів – ноліпрелу (фіксованої низькодозової комбінації периндоприлу – 2 мг та індапаміду – 0,625 мг).

Матеріали та методи дослідження. Під спостереженням була 61 жінка: з ГХ I ступеня – 30 пацієнтів (1-а група) та II ступеня – 31 хвора (2-а група) відповідно до класифікації артеріальної гіпертензії WHO/ISH за даними виміру офісного АТ у середньому віці 46,7±4,5 року, яким у зв'язку з раком молочної залози (T2N1) була проведена операція радикальної або тотальної мастектомії з аксиллярною дисекцією без додаткової операції оваріоектомії.

Дослідження ендотеліязалежних антикоагулянтних та фібринолітичних факторів визначалось за даними аналізу активності протеїну С, антитромбіну III, інгібітора тканинного активатора плазміногена-1 (ІТАП-1) та плазміногена до та після тримісячного курсу лікування. Кров для визначення активності вищеназваних факторів брали до та після стандартного венооклюзивного тесту [4, 5]. З метою контролю додатково була обстежена контрольна група – 30 здорових жінок відповідного віку. Ноліпрел призначався впродовж трьох місяців по 1 таблетці 1 раз на день, вранці. Матеріал оброблений методами варіаційної статистики на персональному комп'ютері по стандартних програмах.

Результати досліджень та їх обговорення. Як показали проведені дослідження, вихідні показники активності протеїну С, антитромбіну III, ІТАП-1 та плазміногена у групі здорових до проведення венооклюзивного тесту були, відповідно, наступними: протеїн С – 116,4±2,2%; антитромбін III – 107,9±2,5%; ІТАП-1 – 11,3±0,8 AU/ml; плазміноген – 108,4±3,1%.

Під впливом лікування ноліпрелом у хворих на ГХ I ступеня спостерігалось достовірне збільшення активності протеїну С – із 107,5±3,1 до 116,1±2,3 (8,0%, $p<0,05$), а також істотне зростання його споживання при проведенні венооклюзивного тесту, що становило 17,4%±1,2 ($p<0,001$). Аналогічно змінювалась і активність антитромбіну III – із 99,3±2,2 до 106,5±2,4% (7,3% $p<0,05$) та рівень його утилізації під час венооклюзивної проби

(14,6±1,2%, $p<0,001$). У пацієнтів із ГХ II ступеня динаміка даних показників також характеризувалась збільшенням їх активності після проведеного лікування ноліпрелом. При цьому спостерігалось істотне зростання споживання як протеїну С, так і антитромбіну III, що свідчило про покращення функціонального стану ендотелію та зсув антикоагулянтної системи у бік її нормалізації.

Таким чином, під впливом лікування ноліпрелом у прооперованих онкологічно хворих жінок з ГХ спостерігалось відновлення антикоагулянтних властивостей ендотелію.

Аналіз змін вихідних показників ІТАП-1 та плазміногена під впливом лікування ноліпрелом дозволив виявити, що дані показники істотно змінювались в обох групах: ГХ I ступеня – із 15,1±0,6 до 13,3±0,7 AU/ml (7,2%, $p<0,05$) та із 112,6±2,7 до 109,3±2,3% (2,9%); ГХ II ступеня – із 18,1±1,4 до 11,9±1,8 AU/ml (34,3%, $p<0,01$) та із 113,9±2,5 до 111,2±1,7% (2,4%). В процесі проведення венооклюзивного тесту під впливом лікування ноліпрелом спостерігалась більш істотна динаміка у змінах даних показників відносно даних до лікування. Так, різниця між рівнем ІТАП-1 та активності плазміногена до та після венооклюзивного тесту відносно даних до лікування достовірно зростала у обох групах, що, відповідно, при ГХ I ступеня складало 4,5±0,3 AU/ml та 5,7±0,7% ($p<0,01$) і при ГХ II ступеня – 2,6±0,3 AU/ml ($p<0,01$) та 5,3±0,6% ($p<0,001$).

Вказані зміни супроводжувались і нормалізацією АТ: 1-а група АТ до лікування 155,5±3,6 мм рт.ст., після лікування – 128,3±5,9 мм рт.ст.; 2-а група – АТ до лікування 171,2±4,3 мм рт.ст., після лікування – 143,9±5,1 мм рт.ст.

Таким чином, під впливом лікування ноліпрелом у прооперованих онкологічно хворих жінок з ГХ I і II ступенів на тлі лікування ноліпрелом спостерігалось досягнення цільових рівнів АТ, зростання інактивації ІТАП-1 та більш активне споживання плазміногена внаслідок збільшення його перетворення у плазмін і, як наслідок, зростання фібринолітичного потенціалу ендотелію.

Висновки. Ноліпрел у прооперованих онкологічно хворих жінок із ГХ істотно покращує антикоагулянтну та фібринолітичну функцію ендотелію, внаслідок чого нормалізується активність протеїну С, антитромбіну III, інгібітора активатора плазміногена-1 та плазміногена, що запобігає, у певній мірі, тромбоемболічним ускладненням у даної категорії хворих.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку, на нашу думку, полягають у необхідності дослідження стану гормональної ланки та активності ренін-ангіотензин-альдостеронової систем у даної категорії хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бувальцев В.И. Дисфункция эндотелия как новая концепция профилактики и лечения сердечно-сосудистых заболеваний // Междунар. мед. журн. – 2002. – №2. – С.202-205.

2. Горбась І.М. Динаміка епідеміологічної ситуації щодо артеріальної гіпертензії (20-річне спостереження) // Кровообіг та гемостаз. – 2005. – №2. – С.29-33.
3. Жаркин А.Ф., Емельянова Л.А., Соболева Т.А. Эндокринная артериальная гипертензия у молодых женщин с гормонозависимыми заболеваниями репродуктивной системы // Клиническая медицина. – 2001. – Т.79, №7. – С.4-11.
4. Затеишников Д.А., Добровольский А.Б. Изучение антикоагулянтных свойств эндотелия с помощью стандартного веноокклюзивного теста // Бюллетень экспериментальной биологии и медицины. – 1992. – № 12. – С. 605-608.
5. Затеишкова А.А., Затеишиков Д.А. Эндотелиальная регуляция сосудистого тонуса: методы исследования и клиническое значение // Кардиология. – 1998. – №9. – С.68-80.
6. Митченко Е.И., Романов В.Ю. Применение фиксированной низкодозовой комбинации периндоприла и индапамида в лечении артериальной гипертензии у больных с метаболическим синдромом // Український кардіологічний журнал. – 2006. – №2. – С.78-84.
7. Писаржевский С.А. Проницаемость эндотелия и атеросклероз // Кардиология. – 2005. – №5. – С. 22-34.
8. Семёнкин А. А., Живилова Л. А., Голецова З. Ш. и др. Сравнительная оценка гипотензивного, метаболического и эндотелиального эффектов индапамида ретард и гидрохлортиазида у больных с эссенциальной артериальной гипертензией // Кардиология. – 2006. – №5. – С.35-39.
9. Сиренко Ю.Н., Рековец О.Л., Амосова Е.Н и др. Антигипертензивная эффективность фиксированной низкодозовой комбинации периндоприла и индапамида у больных с артериальной гипертензией I-II степени (результаты многоцентрового исследования "UNIA" – Ukrainian Noliprel study In Arterial hypertension) // Український кардіологічний журнал. – 2006. – №2. – С.70-76.
10. Тимофеева Л. А., Алехин М. Н., Угрюмова М. О. и др. Влияние 12-месячной комбинированной терапии периндоприлом и индапамидом на уровень артериального давления и гипертрофию левого желудочка у больных гипертонической болезнью // Кардиология. – 2006. – №3. – С.30-35.
11. De Luca N, Safar ME. Efficacy of a very-low-dose perindopril 2 mg/ indapamide 0,625 mg on cardiac hypertrophy in hypertensive patients // J. Hypertens. – 2002. – Vol.20 (4). – P.118-121.
12. Guidelines Committee. 2003 European Society of Hypertension-European Society of Cardiology guidelines for the management of arterial hypertension // J. Hypertension. – 2003. – Vol. 21. – P.1011-1053.
13. Investigators of the STRATHE trial. Comparison of different therapeutic strategies in hypertension: a low-dose combination of perindopril/indapamide versus a sequential monotherapy or a stepped-care approach / Mourad J.J., Waeber B., Zannad F. et al. // J. Hypertension. – 2004. – Vol. 12. – P. 2379-2386.
14. Nadar S, Lip GYH. Hypertension and the prothrombotic state // J. Am. Coll. Cardiol. – 2003. – Vol.41. – P.1847.
15. Waeber B. What can be learned from the experience with the fixed low-dose combination of perindopril/indapamide in the treatment of hypertension? // Expert Opin. Pharmacother. – 2005. – Vol. 13. – P. 2291-2299.

SUMMARY

FEATURES OF CHANGE ANTIKOAGULATIONS AND FIBRINOLYSIS FACTORS UNDER INFLUENCE NOLIPREL AT ESSENTIAL HYPERTONIC WITH ESSENTIAL HYPERTONIC

Koshlia V.I., Shchurov M.F.

Clause is devoted to a problem endothelial dysfunctions at oncology Patients has been operated women with essential hypertonic I and II degrees. Studying influence noliprel on activity endothelial dependent factors of system of a hemostasis and fibrinolysis is lead: a protein C, antitrombinum III, inhibitor the activator plazminogenum-1 and plazminogenum. Authors have shown, that noliprel during treatment essentially improves antikoagulations and fibrinolysis potential endothelial on a background of achievement of target levels of arterial pressure.

Key words: endothelial dysfunctions, essential hypertonic, noliprel

УДК: 616.13.16 – 007.253: 612.13. 001.57

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТА МАТЕМАТИЧНЕ ОБЧИСЛЕННЯ ГЕМОДИНАМІКИ АРТЕРІО-ВЕНОЗНИХ НОРИЦЬ

Левчак Ю.А.

Ужгородський національний університет, медичний факультет, кафедра госпітальної хірургії, м. Ужгород

РЕЗЮМЕ: в представленій роботі приведені детальні математичні обчислення та експериментальне моделювання гемодинаміки артеріо-венозних норичь. Отриманий у результаті метод обчислення гемодинаміки артеріо-венозних норичь надає можливість визначити залежність об'ємної та лінійної швидкостей кровотоку від системної гемодинаміки та від діаметру артеріо-венозної норичь.

Ключові слова: глибокі венозні тромбози, артеріо-венозна норичь, моделювання гемодинаміки

Вступ. Основною ознакою сучасної флебології є стійка тенденція до більш активного ведення пацієнтів із гострими венозними тромбозами. Зокрема, позиція Американського Венозного Форуму є наступною: «Методом вибору в лікуванні ілео-

феморального флеботромбозу є тромбектомія із формуванням артеріо-венозної норичь (АВН) з наступною тривалою антикоагулянтною терапією» [2]. Академік А.В.Покровський (2004) вважає формування артеріо-венозної норичь необхідним до-